

Behandel- status	Werkgroep	Team	Team	M.R./O.R.	Team	Team	KR	Team	KR
	18-05-2016	07-06-16	03-11-16	21-11-16	03-11-16	13-05-22	02-06-22	01-05-25	05-06-25

Definitief Anti Pest Protocol

Aanleiding

Pesten komt helaas in iedere school voor, ook op Kindcentrum Het Speleon. Wij hebben ons van oudsher al sterk gemaakt om aandacht te geven aan pestgedrag in de school. We doen dit vooral door het creëren van een positief schoolklimaat, preventief te werk te gaan rondom pesten. Maar zeker ook om in te grijpen wanneer kinderen slachtoffer zijn van pesten of zelf pesten. Een anti-pestprotocol geeft leerlingen, leraren en ouders duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt.

Het omgaan met pestsituaties is in onze school de zorg van IEDERE leerkracht. Daarnaast zijn de intern begeleider en de twee vertrouwenspersonen/schoolcontactpersonen in onze school aanwezig om in pestsituaties kinderen, leerkrachten en ouders te ondersteunen. De directeur draagt er zorg voor dat alle betrokkenen mee worden genomen in pestsituaties en zal zelf ingrijpen indien de pestsituatie daarom vraagt.

In 2025 hebben we het anti-pestprotocol de laatste keer een update gegeven.

Wat is pesten?

Pesten is een vorm van agressief gedrag waarbij één persoon of een groep een ander pijn probeert te doen. Vaak gebeurt dit voor een langere periode (stelselmatig) en het is meestal gericht op één persoon. Ook is er vaak sprake van machtsongelijkheid. Dat betekent dat de pester bijvoorbeeld fysiek sterker is of een betere sociale positie heeft in de groep. Er bestaan verschillende vormen van pesten. Fysiek pesten is de meest zichtbare vorm van pesten. Maar pesten kan ook verbaal zijn (uitschelden, roddelen), relationeel (buitsluiten), materieel (spullen kapot maken, verstoppen) of online. (school&veiligheid, 2025)

Meer informatie over pesten is terug te vinden op de site van school&veiligheid: [Pesten - School en veiligheid](#)

1. Visie en waarden

In onze school wordt planmatig gewerkt aan gedrag. Wij werken volgens de principes van Positief Gedrag Stimuleren (kortweg PGS) om het gedrag van kinderen op een positieve manier te reguleren. Daarnaast hebben we heldere afspraken gemaakt over hoe we omgaan met probleemgedrag. Hierdoor beogen we een gelijke aanpak in de gehele school.

Positief Gedrag Stimuleren is voortgekomen uit een Amerikaans model van School Wide Positive Behaviour Support. Wij hebben het voor Kindcentrum Het Speleon in de kern geheel ingevoerd, maar in typisch Amerikaanse essenties 'vernederlandst'. Zo worden de scores van kinderen niet individueel bijgehouden, maar worden de beloningen als groep verzameld.

Positief Gedrag Stimuleren gaat uit van de kerngedachte dat kinderen het goed willen doen. Door nadruk te leggen op positief gedrag worden kinderen gestimuleerd het goed te doen. Daarnaast wordt de aandacht voor negatief geminimaliseerd (4 : 1 principe). Kinderen krijgen altijd eerst de kans om zichzelf te herstellen, door de reactieprocedure die de leerkrachten hanteren.

Bij Positief Gedrag Stimuleren gaan we uit van de vier kernwaarden van onze school: plezier, verantwoordelijkheid, veiligheid en respect (zie ons visie).

Verder hebben we bij deze waarden gedragsverwachtingen geformuleerd voor de verschillende ruimten in de school. Ook in de klas worden gedragsverwachtingen in overleg met de kinderen steeds centraal gezet.

Er is een leerteam PGS waarin de gedragsspecialist en een aantal leerkrachten zitten. Zij overleggen structureel over de voortgang van PGS, zetten observaties uit om het gedrag van kinderen te meten en coachen leerkrachten in het werken met de uitgangspunten van PGS.

De hele ontwikkeling hebben we samengevat in een eigen logo voor PGS.

Wil je meer weten over dit project? Kijk dan in het [PGS borgboek](#). (In te zien op locatie)

2. Pedagogisch handelen

Onze school schept een leef- en leerklimaat waarin veiligheid, geborgenheid, weerbaarheid, verdraagzaamheid en respectvol omgaan met elkaar tot de uitgangspunten horen. Kinderen moeten zich “thuis” voelen op school en dat kan alleen wanneer zij zich ook veilig voelen. Wij zien er daarom op toe dat kinderen zich welbevinden. Mocht dat niet zo zijn dan spannen wij ons in om het welbevinden positief te beïnvloeden. We willen de kinderen leren om te gaan met alle positieve en negatieve invloeden van buiten af. Op basisschool Het Speleon zijn verschillende culturen bijeen en trachten we constant een sfeer te scheppen waar kinderen en ouders zich prettig voelen. Hiervoor is inzet en actieve betrokkenheid nodig van het team, van ouders en van kinderen.

Medewerkers in onze school:

- beschouwen ouders als een partner met veel kennis over de ontwikkeling van hun kind, waar samen mee opgetrokken wordt in het belang van de ontwikkeling van het kind.
- werken met verschillen tussen kinderen in de eigen klas en laten zien dat verschillen erbij horen.
- geven vertrouwen, inspireren, zijn open en eerlijk én leren zelf ook van kinderen.
- bieden kinderen een positief onderwijsklimaat.
- volgen de ontwikkeling van kinderen individueel op sociaal gebied.

Gedragsregels

In onze kwaliteitszorg hebben we een aantal gedragsregels voor alle betrokkenen in de schoolorganisatie opgenomen. Hieronder staan de aanvullende gedragsregels van leerlingen onderling, die wij in onze school hanteren.

- Seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen, toespelingen, non-verbaal en alles wat in het verlengde hiervan ligt, wordt niet aanvaard.
- Er worden geen opmerkingen gemaakt over uiterlijk en/of kleding, welke door de ander eventueel als krenkend kunnen worden geïnterpreteerd.
- Aanspreekvormen als “schatje”, “liefje” e.d. worden vermeden.
- Men toont respect voor elkaars lichaam.

Gedragsverwachtingen

Vanuit het project Positief Gedrag Stimuleren hebben wij met onze kinderen heldere gedragsverwachtingen afgesproken. Deze gelden zowel in de klas, als ook in de algemene ruimten en buiten.

	1 Plezier	2 Respect	3 Veiligheid	4 Verantwoordelijkheid
1 Gang	1.1 Ik ben zuinig op mijn en andermans spullen.	1.2 Ik laat een ander rustig werken.	1.3 Ik loop rustig en houd handen en voeten bij me.	1.4 Ik praat met een schouderstem.
2. Schoolplein	2.1 Ik houd de speelplaats netjes.	2.2 Ik laat een ander fijn spelen.	2.3 Ik ga goed met materialen om.	2.4 Ik heb oog voor andere kinderen.
3 Toilet	3.1 Ik houd het toilet netjes.	3.2 Ik laat een ander met rust.	3.3 Ik gebruik het toilet waarvoor het bedoeld is.	3.4 Ik was mijn handen na een toiletbezoek.
4a Speelhoeken In groep 1-2-3	4a.1 Ik laat de speelhoek opgeruimd achter.	4a.2 Ik zorg dat iedereen fijn kan spelen.	4a.3 Ik ga goed met de materialen om.	4a.4 Ik praat met een praatstem.
4b Werkplekken Vanaf groep 4	4b.1 Ik laat de werkplek opgeruimd achter.	4b.2 Ik laat een ander rustig werken.	4b.3 Ik schuif de stoel onder de tafel.	4b.4 Ik praat met een schouderstem.
5 Kledkamer	5.1 Ik help een ander als dat nodig is.	5.2 Ik laat een ander met rust.	5.3 Ik stop mijn kleren in de tas en leg deze op de goede plek.	5.4 Ik praat met een praatstem.
6 Trap	6.1 Ik houd de trap schoon.	6.2 Ik loop rechts.	6.3 Ik loop rustig en achter een ander.	6.4 Ik praat met een praatstem.
7 Kapstokken	7.1 Ik hang mijn jas op en leg mijn tas op de juiste plek.	7.2 Ik laat een ander met rust.	7.3 Ik loop rustig en houd handen en voeten bij me.	7.4 Ik praat met een praatstem.
8 Taalgebruik	8.1 Ik zorg dat iedereen met plezier naar school kan gaan.	8.2 Ik zal naar groot en klein respectvol zijn.	8.3 Ik zorg dat iedereen het fijn heeft op school.	8.4 Ik spreek in gepaste taal.
9. Luisterhouding	9.1 Ik zit recht op mijn stoel.	9.2 Bij een vraag of opmerking steek ik mijn vinger op.	9.3 Ik houd mijn lege handen bij mezelf.	9.4 Ik kijk naar de leerkracht.
10. Werkhouding/ draaischijf	10.1 Draaischijf op groen: Ik praat met een schouderstem als ik iemand help.	10.2 Draaischijf op rood: Ik laat een ander rustig werken en ben zelf ook stil.	10.3 Ik heb alleen de spullen op tafel die ik nodig heb voor de opdracht.	10.4 Draaischijf op het?: Ik ga verder met een andere opgave.
11. Binnenkomst klas	11.1 Ik zorg dat ik de juiste spullen heb.	11.2 Ik praat met een schouderstem.	11.3 Ik ga rustig zitten.	11.4 Ik start met wat ik moet doen.

12 Kring onderbouw	12.1 Ik luister en kijk naar een ander.	12.2 Ik steek mijn vinger op als ik iets wil zeggen.	12.3 Ik houd mijn handen en voeten bij mezelf.	12.4 Ik blijf op mijn plek zitten en ik houd mijn voeten bij me.
13: Chromebooks	13.1 Als ik samen met iemand anders met één chromebook werk, gebruikt maar één kind het toetsenbord.	13.2 Ik leg geen andere spullen bovenop een chromebook.	13.3 Als ik loop met een chromebook is deze dicht en houd ik hem met twee handen vast.	13.4 Als ik met een chromebook werk zorg ik ervoor dat er geen eten & drinken in de buurt is.
14: Ik let op mezelf	14.1 Ik ben vriendelijk naar andere toe.	14.2 Ik concentreer me op mijn eigen taak.	14.3 Ik houd mijn handen en voeten bij mezelf.	14.4 Ik praat alleen over mezelf.
15: Goed leesmaatje	15.1 Ik help als dat nodig is.	15.2 Ik lees om de beurt een zin.	15.3 Ik zit dicht bij mijn maatje. Het boek ligt in het midden.	15.4 Ik wij bij voor mijn maatje. Mijn maatje wijst bij voor mij.

Regels en routines schoolplein/pauze

- De kinderen lopen zelfstandig naar buiten wanneer ze de jas hebben gepakt.
- Surveillance heeft een hesje aan, zodat ze opvallen op het plein.
- De kinderen van school mogen op het kleine plein spelen wanneer daar geen baby's en peuters spelen.
- Iedereen spreekt elkaar (en de kinderen) aan. Samen zijn we verantwoordelijk.
- We houden actief toezicht op het schoolplein.
- De kinderen van groep 5 t/m 8 mogen niet op de toestellen die op het 0-6 plein staan.
- Kinderen komen niet alleen in de schuur, alleen onder toezicht van de leerkracht voor de bovenbouw. De spullen voor de onderbouw worden uitgedeeld.
- Kinderen van de bovenbouw mogen niet op de fietsen en karren.
- Tijdens de pauze mogen de materialen uit de schuur gehaald worden. Deze moeten aan het einde van de pauze gezamenlijk opgeruimd worden.
- Naar binnen lopen: groep verzamelen bij de deur, één leerkracht loopt voorop en de andere leerkracht veegt de kinderen naar binnen. De leerkracht die vooroploopt, loopt mee naar de kapstokken en blijft daar tot het rustig is.
- Leerkrachten nemen muntjes mee naar buiten om kinderen te belonen.
- Kinderen zijn zuinig op de materialen van school en andere kinderen.
- Op het voetbalveld wordt er gevoetbald, bij de fietsen wordt er niet gevoetbald.
- Er wordt niet gezeten op het hek bij de straatkant/de fietsen.
- Diegene die de bal binnen komt halen brengt deze ook weer terug. Ballen blijven op het grote plein.
- Als leerkracht "speel" je af en toe mee.

3. Preventieve activiteiten

Hierboven staan de randvoorwaardelijke activiteiten beschreven in de vorm van een pedagogische aanpak. In het kader van Positief Gedrag Stimuleren werkt de school met een jaarplan. In dat jaarplan zijn schoolbreed afspraken gemaakt over het geven van lessen rondom gedragsverwachtingen voor de gang, het plein, het toilet, de algemene ruimten, de kleedkamer en de trap. Eén tot twee keer per jaar worden deze lessen gegeven. Daarnaast is er in de klas aandacht voor de gedragsverwachtingen, eventuele groepsdoelen en worden er schoolbreed lessen gegeven over gedragsverwachtingen in de klas. We werken binnen onze school met de gouden weken, zilveren weken en bronzen weken, waarbij we expliciet aandacht besteden aan de groepsvorming. Ook tijdens de nationale dag tegen pesten besteden we op het Speleon aandacht aan het voorkomen van pesten en het omgaan met pestsituaties.

Als preventie of wanneer een situatie zich voordoet kunnen we gebruik maken van bronnenboek van pestpreventie lessen vanuit PGS of de methode Prima aanpak van pesten op groepsniveau. Per situatie bekijken we wat nodig is, we kunnen hierbij ook een eventuele externe cursus inzetten of begeleiding voor de leerkracht en/of groep.

Chatboxen, snapchat, instagram, facebook, twitter, sms en what's app zijn allemaal communicatiemiddelen die nauwelijks meer weg te denken zijn uit de leefwereld van kinderen. Over het algemeen hebben kinderen hier veel leuke ervaringen mee, maar deze sociale netwerken kunnen ook een bron van pesterijen zijn. In de bovenbouw besteden we hier extra aandacht aan gedurende het schooljaar middels diverse projecten, bijvoorbeeld de week van de Mediawijsheid.

Uiteraard is het goede voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken.

4. Signaleren en handelen

In de basis van de sociaal emotionele ontwikkeling worden er sociaal emotionele volglijsten gebruikt. Voor groep 1 t/m 2 is de het signaleringssysteem van Digikeuzebord.

Binnen Digikeuzebord worden 7 ontwikkelingsgebieden gevolgd, waaronder ook een aantal gebieden die relatie hebben met de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Voor groep 3 t/m 8 is het signaleringssysteem Leerling in beeld. Hierin wordt uitgebreid ingegaan op de sociaal emotionele ontwikkeling, waarbij zowel de leraar als de leerling (vanaf groep 5) dit invult. Uit deze gegevens worden plannen ontwikkeld voor aanbod rondom de sociaal emotionele ontwikkeling.

Vanuit de kernwaarden van Positief Gedrag Stimuleren worden er registratieformulieren ingevuld rondom groot probleemgedrag en worden deze formulieren verwerkt in het programma Parnasyss.

Basisschool Het Speleon hanteert ook de 'meldcode kindermishandeling' en het 'schoolveiligheidsbeleid van Kiem'. (zie schoolgids voor verdere informatie en contactgegevens)

5. Taakverdeling

Een goed anti-pestprotocol werkt wanneer de taakverdeling helder is. In onze school is de leerkracht de eerst aangewezen persoon, waar kinderen terecht kunnen als ze worden gepest en die vanuit observaties pestgedrag moet opsporen en hier actie op moet zetten.

De intern leerlingbegeleider (Dimphy Rovers) en de vertrouwenspersonen/schoolcontactpersonen (Evi Klösters en Marleen van der Pol) zijn in eerste instantie ter ondersteuning voor de leerkracht beschikbaar om beter zicht te krijgen op pestgedrag of de juiste weg te kiezen bij het aanpakken van het pestgedrag.

De leraar is ook de eerstaangewezen persoon om met ouders te communiceren over (eventuele) pestsituaties. Indien het pesten niet snel wordt beëindigd kunnen ook de intern begeleider of de vertrouwenspersoon/schoolcontactpersoon bij gesprekken met kinderen en ouders aanwezig zijn.

Wanneer het pestgedrag niet gestopt kan worden, wordt de directeur ingeschakeld en kan er een externe instantie/externe vertrouwenspersoon worden betrokken.

Waar nodig worden medewerkers geschoold om zich in de omstandigheden die zich in dit anti-pestprotocol voordoen vaardiger te worden. Binnen Kiem worden intern begeleiders en vertrouwenspersoon/schoolcontactpersonen regelmatig geschoold in netwerkbijeenkomsten of speciale studiedagen.

Actieplan tegen pesten

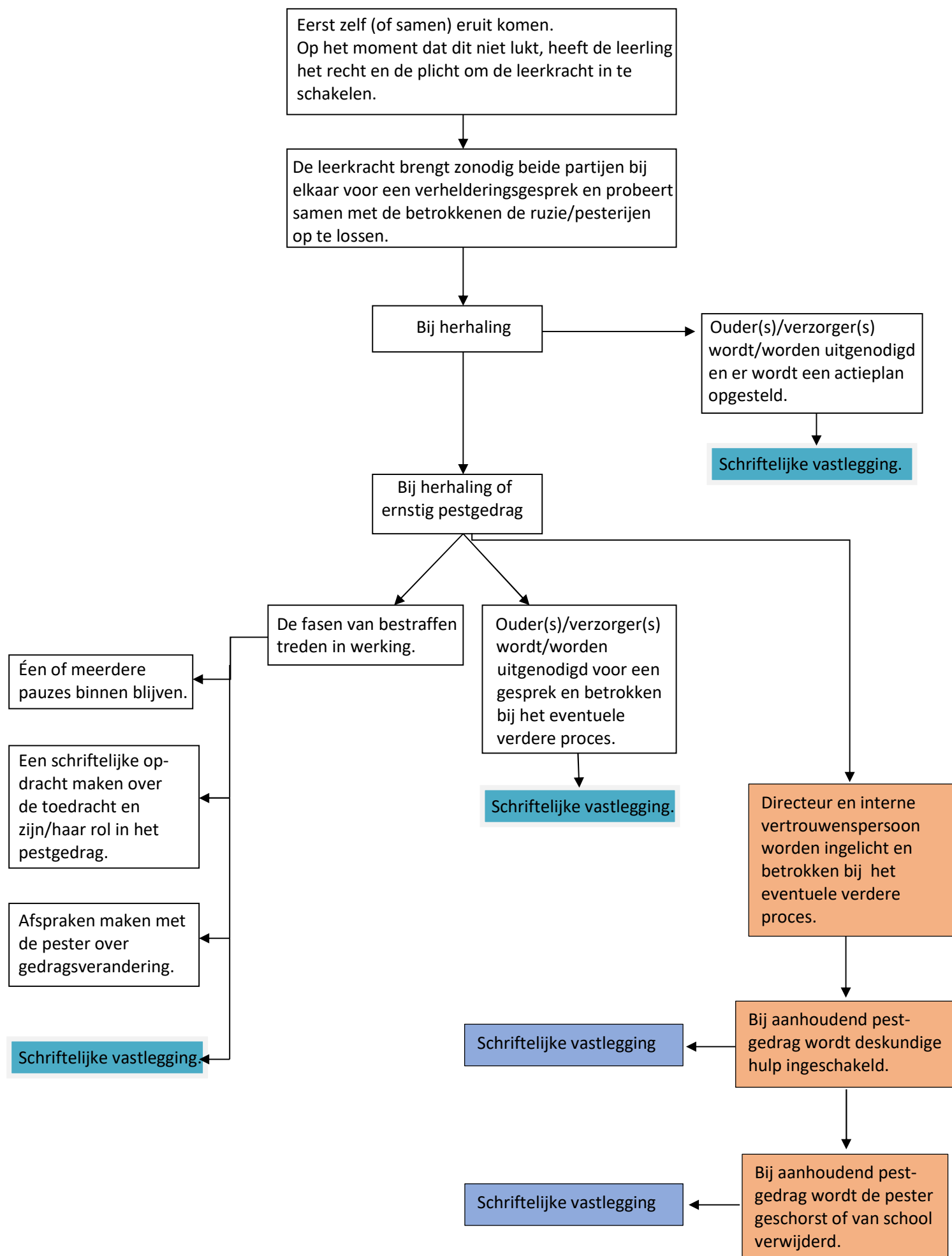
Mochten er situaties worden geconstateerd, waarin kinderen pestgedrag ervaren of wanneer melding wordt gemaakt van dergelijk gedrag, dan zal de leerkracht duidelijk stelling nemen tegen pesten!

Het volgende actieplan wordt gehanteerd:

De leerkracht van het “slachtoffer” zal in eerste instantie proberen om de problemen snel op te lossen. Lukt dat niet, dan zal de leerkracht samen met de ouders van het gepeste kind, de pester en zijn/haar ouders en eventueel andere betrokkenen een actieplan maken. Hierbij wordt altijd uitgezoomd naar een breder perspectief, waarbij ook de andere kinderen uit de groep bij de pestsituatie worden betrokken. Binnen de groep moet het probleem worden besproken. Ook moet er in de groep worden besproken wat er moet veranderen om een betere situatie te creëren.

Indien nodig kan ondersteuning van de intern begeleider of vertrouwenspersoon/schoolcontactpersoon wenselijk zijn. Het doel is om middelen te vinden die op korte termijn een einde maken aan de negatieve handelingen ten opzicht van het slachtoffer. Tegelijkertijd is er aandacht voor de pester om te ontdekken welke motieven er zijn voor zijn gedrag en op welke manier er verbetering kan komen.

In een stroomdiagram ziet bovenstaande er als volgt uit:

6. Onderschrijving

Directie, teamleden en ouders uit de Kindcentrumraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.